

Силабус курсу

Актуальні проблеми методики навчання другої іноземної мови

Освітній ступінь – доктор філософії (PhD)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки»

Кількість кредитів – 5

Рік підготовки – 2, семестр – 3

Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна

Дні занять: за розкладом

Консультації: за розкладом

Мова викладання: англійська, українська

Керівник курсу

д. пед. н., проф. Задорожна Ірина Павлівна

Контактна інформація:

irynazadorozhnai@gmail.com +380679508709

Опис дисципліни

Мета дисципліни «Актуальні проблеми методики навчання другої іноземної мови» полягає у забезпеченні методичної підготовки аспірантів до реалізації їхніх професійних функцій викладача іноземних мов (розвивально-виховної, конструктивно-планувальної, гностичної, організаторської) в умовах мультилінгвальної освіти в сучасних закладах вищої освіти, удосконаленні їх комунікативно-навчальної, мовленнєвої, мовної, лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетентностей; оволодіння аспірантами сучасними знаннями щодо актуальних проблем у навчанні другої іноземної мови та опанування вміннями здійснювати дослідження в галузі методики навчання другої іноземної мови з урахуванням усіх факторів, які інтенсифікують процес оволодіння нею та перешкоджають йому.

Навчальний контент

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Теоретичні передумови навчання другої іноземної мови			
2/2	ТЕМА 1. ІНШОМОВНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ МУЛЬТИЛІНГВІЗМУ	Знати основні поняття методики навчання другої іноземної мови; вміти визначати актуальні проблеми сучасної методики навчання іноземних мов в умовах мультилінгвізму.	Питання для обговорення
2/4	ТЕМА 2. ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ НАВЧАННЯ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	Знати психологічні механізми засвоєння іноземних мов в умовах штучного трилінгвізму; сучасні дослідження у галузі психолінгвістики стосовно оволодіння другою іноземною мовою; розуміти значення та місце рідної мови та першої іноземної мови у навчальному процесі з другої іноземної мови; розуміти явища інтерференції та позитивного	Питання для обговорення, презентації, ІНДЗ

		переносу, явище фосилізації знань з іноземної мови; вміти використовувати набутий студентами мовний досвід у навчанні другої іноземної мови; застосовувати порівняльний аналіз мовних систем у практичній професійній діяльності; виявляти зони для позитивного переносу знань з метою оптимізації навчального процесу з другої іноземної мови та підвищення його ефективності.	
2/2	ТЕМА 3. ПІДХОДИ І ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ. ЦІЛІ ТА ЗМІСТ	Знати основні компоненти навчального процесу з другої іноземної мови; сучасні підходи та принципи навчання другої іноземної мови; технології навчання другої іноземної мови; уміти визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми навчання другої іноземної мови; аналізувати, обирати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси; формувати в студентів іншомовну комунікативну компетентність з другої іноземної мови.	Питання для обговорення презентації, кейси, ІНДЗ,
Змістовий модуль 2. Методика формування мовних компетентностей з другої іноземної мови			
2/4	ТЕМА 4. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	Знати цілі, етапи та засоби формування фонетичної компетентності з другої іноземної мови; сучасні дослідження з проблеми формування фонетичної компетентності з другої іноземної мови; уміти здійснювати порівняння контактних мов на фонетичному рівні та застосовувати його результати для створення умов для позитивного переносу та попередження інтерференції; аналізувати та розробляти навчальні матеріали для формування фонетичної компетентності з другої іноземної мови; здійснювати контроль рівня сформованості фонетичної компетентності з другої іноземної мови.	Питання для обговорення, презентації, кейси, ІНДЗ
2/4	ТЕМА 5. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	Знати цілі, етапи та засоби формування лексичної компетентності з другої іноземної мови; сучасні дослідження з проблеми формування лексичної компетентності з другої іноземної мови; уміти здійснювати порівняння лексичних одиниць контактних мов та застосовувати його результати для створення умов для позитивного переносу та подолання інтерференції; аналізувати та розробляти	Питання для обговорення, презентації, кейси, ІНДЗ

		навчальні матеріали для формування лексичної компетентності з другої іноземної мови; здійснювати контроль рівня сформованості лексичної компетентності з другої іноземної мови.	
2/4	ТЕМА 6. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	Знати цілі, етапи та засоби формування граматичної компетентності з другої іноземної мови; сучасні дослідження з проблеми формування граматичної компетентності з другої іноземної мови; уміти здійснювати порівняння граматичних систем контактних мов та застосовувати його результати для створення умов для позитивного переносу та попередження інтерференції; аналізувати та розробляти навчальні матеріали для формування граматичної компетентності з другої іноземної мови; здійснювати контроль рівня сформованості граматичної компетентності з другої іноземної мови.	Питання для обговорення, презентації, кейси, ІНДЗ,
Змістовий модуль 3. Методика формування мовленнєвих компетентностей з другої іноземної мови			
1/2	ТЕМА 7. ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	Знати цілі, етапи та засоби формування компетентності в аудіюванні з другої іноземної мови; сучасні дослідження з проблеми формування компетентності в аудіюванні з другої іноземної мови; уміти аналізувати, розробляти навчальні матеріали для формування компетентності в аудіюванні з другої іноземної мови; здійснювати контроль рівня сформованості компетентності в аудіюванні з другої іноземної мови.	Питання для обговорення, презентації, кейси, ІНДЗ
1/2	ТЕМА 8. ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ЧИТАННІ З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	Знати цілі, етапи та засоби формування компетентності в читанні з другої іноземної мови; сучасні дослідження з проблеми формування компетентності в читанні з другої іноземної мови; уміти аналізувати, розробляти навчальні матеріали для формування компетентності в читанні з другої іноземної мови; здійснювати контроль рівня сформованості компетентності в читанні з другої іноземної мови.	Питання для обговорення, презентації, кейси, ІНДЗ
2/2	ТЕМА 9. ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	Знати цілі, етапи та засоби формування компетентності в говорінні з другої іноземної мови; сучасні дослідження з проблеми формування компетентності в говорінні з другої іноземної мови; уміти аналізувати, розробляти навчальні матеріали для формування	Питання для обговорення, презентації, кейси, ІНДЗ

		компетентності в говорінні з другої іноземної мови; здійснювати контроль рівня сформованості компетентності в говорінні з другої іноземної мови.	
2/2	ТЕМА 10. ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПИСЬМІ З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	Знати цілі, етапи та засоби формування компетентності в письмі з другої іноземної мови; сучасні дослідження з проблеми формування компетентності в письмі з другої іноземної мови; уміти аналізувати, розробляти навчальні матеріали для формування компетентності в письмі з другої іноземної мови; здійснювати контроль рівня сформованості компетентності в письмі з другої іноземної мови.	Питання для обговорення, презентації, кейси, ІНДЗ
2/2	ТЕМА 11. ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	Знати цілі та форми реалізації індивідуалізації процесу формування іншомовної компетентності з другої іноземної мови; шляхи диференціації на заняттях з другої іноземної мови; уміти планувати й реалізовувати різні форми організації навчально-виховного процесу з другої іноземної мови на основі індивідуального підходу до студентів.	Питання для обговорення, презентації, кейси, ІНДЗ

Літературні джерела

Базові

1. Андрущенко А. О. Методика формування франкомовної граматичної компетентності у майбутніх філологів (французька мова після англійської): дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Харків, 2016. 228 с.
2. Анісімова А. О. Формування граматичних навичок говоріння німецькою мовою після англійської у майбутніх перекладачів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2010. 443 с.
3. Голуб І. Ю. Формування у майбутніх перекладачів соціокультурної компетентності у процесі вивчення німецької мови після англійської: дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2010. 373 с.
4. Жовтюк Н. П. Методика формування у майбутніх учителів лексичної компетентності у процесі навчання англійської мови після німецької : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Тернопіль, 2015. 316 с.
5. Задорожна І. П. Формування іншомовної аудитивної компетентності студентів лінгвістичних спеціальностей на основі художніх фільмів. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2017. № 4 (59). С. 199-204.
6. Кажан Ю. М. Методика формування у майбутніх учителів рецептивної лексичної компетенції у процесі навчання німецької мови на базі англійської: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2012. 360 с.
7. Лопарева Т. А. Обучение грамматической стороне речи немецкого языка как второго иностранного в условиях субординативной триглоссии (специальный вуз): дис. ... канд. пед. наук 13.00.02. Н. Новгород, 2006. 198 с.
8. Методика навчання іноземних мов і культур : теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б. та ін. ; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.

9. Миськів В. А. Методика попередження і подолання граматичної інтерференції у процесі навчання англійської мови після німецької майбутніх філологів : дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Тернопіль, 2015 249 с.
10. Практикум з методики навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах : англ. мова, нім мова, франц. мова, ісп. мова: навчальний посібник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б. та ін. ; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2016. 402 с.
11. Прокопчук М. М. Формування мовних компетенцій в учнів основної школи (англійська мова після німецької): дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2018. 287 с.
12. Сафронова М. В. Оптимизация формирования коммуникативной компетентности у студентов 4 курса языкового вуза в рамках самостоятельной работы (английский язык как вторая специальность): дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Санкт-Петербург, 2011. 220 с.
13. Северинова Е. Ю. Использование положительного переноса при формировании грамматических навыков у учащихся 5-6 классов общеобразовательной школы (на материале видо-временных форм английского языка): дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Санкт-Петербург, 1999. 162 с.
14. Сигнатуллин И. М. Обучение временным формам глагола английского языка как второго иностранного при первом французском: дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Москва, 1984. 239 с.
15. Склярченко Н. В. Навчання майбутніх філологів говоріння на основі художнього тексту (німецька мова після англійської): дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2014. 179 с.
16. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: Колективна монографія / Ніколаєва С.Ю. та ін. ; за ред. С.Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2015. 444 с.
17. Тарнапольский О., Нестеренко О., Кухаренко А. Обучение второму иностранному языку в вузе: монография. LAP LAMBERT Academic Publishing, 2015. 485 с.
18. Цыбанёва В.А. Модульное обучение иноязычной аудитивной компетенции студентов-лингвистов (английский язык как второй иностранный): дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Волгоград, 2009. 185 с.
19. Чистякова В. В. Оптимизация обучения иноязычному монологическому высказыванию в языковом вузе (английский язык как второй иностранный): дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Санкт-Петербург, 2012. 244 с.
20. Чичерина Н. Н. Особенности обучения грамматике немецкого языка как второго иностранного в старших классах средней школы (при первом английском): дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Москва, 1997. 199 с.
21. Чухно О. А. Методика формування фонетичної компетентності майбутніх учителів у процесі навчання англійської мови після німецької: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Харків, 2019. 321 с.
22. Nikolaeva S., Zadorozhna I., Datskiv O. Development of Pre-Service English Teachers' Language Skills and Learner Autonomy via Blended Learning. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. Vol.11. No 2 (2019). P. 222-239. DOI: <http://dx.doi.org/10.18662/rrem/126>
23. Zadorozhna I. Reflective Foreign Language Teaching and Learning of University Students. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка*. 2017. № 4. С. 6-12.
24. Zadorozhna I. Teaching L2 Vocabulary to Advanced Students. *The Subcarpathian Studies in English Language and Culture* / ed. by G. A. Kleparski, E. Konieczna, B. Kopecka. Vol. 1. Linguistic and Methodology. Rzeszów: Wydawnictwo uniwersytetu Rzeszowskiego, 2014. P. 395–402.

Допоміжні

1. Барышников Н. В. Методика обучения второму иностранному языку в школе. Москва : Просвещение, 2003. 159 с.
2. Лapidус Б. А. Обучение второму языку как специальности. Москва: Высшая школа, 1980. 173 с.
3. Cenoz J. English in Europe: The Acquisition of a Third Language. Clevedon, UK: Multilingual Matters, 2000. 271 p.
4. Cenoz J. The Effect of Linguistic Distance, L2 Status and Age on Cross-Linguistic Influence in Third Language Acquisition. *Cross-linguistic Influence in Third Language Acquisition: Psycholinguistic Perspectives* / ed. by J. Cenoz, B. Hufeisen, U. Jessner. Clevedon, UK : Multilingual Matters, 2001. P. 8–20.
5. Cenoz J., Hufeisen B., Jessner U. Why Investigate the Multilingual Lexicon? *The Multilingual Lexicon* / ed. by J. Cenoz, B. Hufeisen, U. Jessner. Dordrecht : Kluwer Academic Publishers, 2003. P. 1–9.
6. Cross-linguistic influences in multilingual language acquisition / Danuta Gabryś-Barker, editor. Heidelberg ; New York : Springer, 2012. 197 p.
7. De Angelis G. The Acquisition of Languages beyond the L2: psycholinguistic perspectives. *Rassegna Italiana di Linguistica Applicata*. 2005. Vol. 2–3. P. 397–409.
8. De Angelis G. The development of psycholinguistic research on crosslinguistic influence. *The Exploration of Multilingualism: Development of research on L3, multilingualism and multiple language acquisition* / ed. by Aronin L., Hufeisen B. AILA Applied Linguistic Series. 2009. Vol. 6. pp. 63 – 77.
9. De Angelis G. Third or Additional Language Acquisition. Clevedon, UK: Multilingual Matters, 2007. 152 p.
10. De Bot K. The Multilingual Lexicon: Modelling selection and control. *International Journal of Multilingualism*. 2004. No 1. P. 17–32.
11. Dewaele J. Activation or Inhibition? The interaction of L1, L2 and L3 on the language mode continuum. *Cross-linguistic Influence in Third Language Acquisition: Psycholinguistic Perspectives* / ed. by J. Cenoz, B. Hufeisen, U. Jessner. Clevedon, UK: Multilingual Matters, 2001. P. 69–89.
12. Odlin T. Language Transfer: Cross-Linguistic Influence in Language Learning. Cambridge, Cambridge University Press, 1989. 210 p.
13. Ringbom H., Jarvis S. The Importance of Cross-Linguistic Similarity in Foreign Language Learning. *The Handbook of Language Teaching* / eds M. H. Long, C. J. Doughty. Oxford : Wiley-Blackwell, 2009. PP. 106–118.
14. Third language acquisition in adulthood / ed. by J. Cabrelli Amaro, S. Flynn, J. Rothman. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins Pub. Co., 2012. 312 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, здані несвоєчасно без поважних причин, будуть оцінені меншою кількістю балів (75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності). За наявності поважних причин дозволяється перескладання модулів.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Заборонено списувати під час виконання контрольних робіт (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Дозволяється використовувати мобільні пристрої лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. Письмові завдання перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту, якщо виявлено не більше 20% коректних текстових запозичень.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування, відрядження) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) усне опитування, презентації, кейси	15
Модуль 2 (теми 4-6) усне опитування, презентації, кейси	15
Модуль 3 (теми 7-11) усне опитування, презентації, кейси	30
ІНДЗ (теми 2-11)	20
Екзамен (теми 1-11) – підсумковий тест (або комплексне ІНДЗ)	20
Всього	100